

Uitvoeringsrichtlijnen onderhoud en restauratie

Lesbrief | OB-2

© Nationaal Centrum

Erfgoedopleidingen

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Nationaal Centrum Erfgoed-opleidingen (www.erfgoedopleidingen.nl).

Doelen en inhoud

2.1 Beoordelingsrichtlijnen (BRL)

- Borgen van de kwaliteit in de restauratie door het maken van Beoordelingsrichtlijnen en Uitvoeringsrichtlijnen voor de praktijk en het beheer ervan.
- De uitgangspunten voor het uitvoeren van onderhoud en restauratie (restauratie-ethiek) met eisen en de uitwerking in restauratie-categorieën.

2.2 Uitvoeringsrichtlijnen (URL-en)

- Samenhang van de Uitvoeringsrichtlijnen met de Beoordelingsrichtlijnen voor de normering op landelijk en regionaal niveau en de eisen aan de uitvoerende bedrijven.
- Opzet en vaste indeling van de Uitvoeringsrichtlijnen.

2.3 URL-en in het bouwproces

- Toepassing van de Uitvoeringsrichtlijnen om de restauratiekwaliteit in de totale keten te borgen.
- Toepassing en inhoud van de Uitvoeringsrichtlijn Historische houtconstructies (URL 3001) en de relatie met de URL 5001 Aantasting hout door insecten en zwammen.
- Toepassing in inhoud van de Uitvoeringsrichtlijn Historisch timmerwerk (URL 4001) voor het vervaardigen van timmerwerk in werkplaats of timmerfabriek.
- Toepassing en inhoud van de Uitvoeringsrichtlijn Historisch metselwerk (URL 4003).
- Toepassing en inhoud van de Uitvoeringsrichtlijn Historisch voegwerk (URL 4006) en de raakvlakken met de URL 4003.
- Toepassing en inhoud van de Uitvoeringsrichtlijn Historisch pannendak (URL 4014).

Na het bestuderen van de media en het maken van vragen en opdrachten kun je:

- Uitleggen wat het belang is van de Uitvoeringsrichtlijnen voor het borgen van de kwaliteit bij onderhoud en restauratie van monumenten.
- Benoemen van de uitgangspunten van de restauratie-ethiek die gehanteerd worden bij de uitvoering van de werkzaamheden.
- Beschrijven wat een Beoordelingsrichtlijn inhoudt en welke eisen hieraan verbonden zijn voor gecertificeerde bedrijven.
- Uitleggen welke belangrijke punten in elke Uitvoeringsrichtlijn te vinden zijn.
- Selecteren welke Uitvoeringsrichtlijn van toepassing is op de uit te voeren werkzaamheden.

Media

Om de doelen te bereiken heb je de volgende media nodig:

Lesstof

2.1 Beoordelingsrichtlijnen (BRL)

- Vakboek OB-2, hoofdstuk 1.
- PDF van de Powerpoint presentaties van de vakdocent als rode draad door de lesstof.
- Als verdieping van de lesstof downloaden van de BRL 3000 en BRL 4000 van de website van ERM.

Lesstof

2.2 Uitvoeringsrichtlijnen (URL-en)

- Vakboek OB-2, hoofdstuk 2.
- PDF van de Powerpoint presentaties van de vakdocent als rode draad door de lesstof.
- Als verdieping van de lesstof downloaden van de te behandelen URL-en van de website van ERM.

Lesstof

2.3 URL-en in het bouwproces

- Vakboek OB-3, hoofdstuk 3.
- PDF van de Powerpoint presentaties van de vakdocent als rode draad door de lesstof.

Internet

Websites die betrekking hebben op deze lesbrief zijn:

- www.stichtingerm.nl – website van de Stichting ERM die de BRL-en en URL-en beheert.
- www.vakgroeprestauratie.nl – website van de Vakgroep Restauratie, ruim 40 restauratie bouwbedrijven die gecertificeerd zijn op basis van de BRL 3000.
- www.kennisenkunde.nl – website waarop gekwalificeerde bedrijven zijn geregistreerd die werkzaam zijn in Gelderland en de noordelijke provincies.

Aanvullende literatuur

Voor verdere verdieping van het onderwerp Uitvoeringsrichtlijnen is geen aparte literatuur voor handen. In elke URL staat wel de documentatie en literatuur die op een bedrijf voorhanden moet zijn die volgens de betreffende URL werkzaamheden uitvoert.

Voor de student

Aanwijzingen en suggesties

- Lees de hoofdstukken in je Vakboek over Uitvoeringsrichtlijnen goed door. Maak tijdens het lezen aantekeningen met trefwoorden. Hierdoor onthoud je de informatie beter en heb je er ook gemak van bij het maken van de vragen en het leren voor de examentoets.
- Oriënteer je op de eerder genoemde websites en verzamel wat achtergrondinformatie zoals nieuwsbrieven. Je kunt deze downloaden en in een mapje opslaan bij deze lesbrief.
- Ga ook voor de URL-en die behandeld worden na wat voor documentatie en literatuur voorhanden moet zijn.
- Probeer de belangrijke algemene begrippen te onthouden die bij de uitvoering een rol spelen, zoals ontmantelen, repareren, reversibiliteit, slopen etc.
- Maak de vragen en probeer zo veel mogelijk antwoorden op te schrijven zonder eerst naar de antwoorden te kijken. Vergelijk daarna pas de antwoorden met wat je zelf hebt opgeschreven.
- Aan de hand van de vragen in deze lesbrief worden voor de examentoets meerkeuzevragen gemaakt. Om je hierin te oefenen zijn enkele vragen als meerkeuze vraag geformuleerd.

Voor de docent

- Voor een leergesprek om te peilen wat de studenten al van kwaliteitsboring afweten en URL-en toepassen.
- Presenteer met een Powerpoint van circa 15 tot 20 dia's de manier waarop de kwaliteit geborgd is in een BRL met de hiermee samenhangende URL-en.
- Toon in een Powerpoint een aantal situaties waar de kwaliteit niet gerealiseerd is en bespreek deze met de studenten. Laat de studenten aangeven hoe het wel gedaan had moeten worden.
- Neem 1 of 2 URL-en bij de hand en laat zien hoe de systematiek en opzet van een URL er uitzien.
- Kies een of twee opdrachten waarmee de studenten in de les of als huiswerk mee aan de slag moeten.

Opdrachten

Bij deze lesbrief maak je in overleg met de docent een aantal kleine opdrachten. Deze kunnen tijdens de les gemaakt worden of als huiswerk voor de volgende keer meegegeven worden.

Zoekopdracht

Zoek op de website van de Stichting ERM de Beoordelingsrichtlijn 4000 op die betrekking heeft op de URL-en die hieronder vallen. Noteer de eisen die aan het bedrijf worden gesteld en toets deze aan het bedrijf waar je zelf werkt. Ga in een groepsgesprek met de docent na wat de voor- en nadelen zijn van certificering volgens deze BRL.

Opdracht ethiek van restauratie

Zoek op je werkplek twee of drie ingrepen bij het onderhoud of de restauratie van een bouwdeel die je kunt koppelen aan de restauratieladder met de restauratiecategorieën zoals deze uitgelegd is in je Vakboek. Maak van elke ingreep een duidelijke foto met de naam van de betreffende restauratiecategorie. Neem het resultaat mee naar de opleiding en bespreek deze met de docent.

Lesstof

Koppeling lesstof aan opdrachten Beroeps Praktijk Vorming (BPV).

Werkprocessen

Voor het werkproces 1 'Oriënteert zich op de opdracht' kun je gebruikmaken van de volgende onderdelen uit deze lesstof: hoofdstuk 2.1. Beoordelingsrichtlijnen en hoofdstuk 2.2. Uitvoeringsrichtlijnen.

Voor het werkproces 2 'Stemt werkzaamheden af met collega's en derden' kun je gebruikmaken van de volgende onderdelen uit deze lesstof: hoofdstuk 2.3. URL-en in het bouwproces.

Vragen

2.1 Beoordelingsrichtlijnen (BRL)

1. Omschrijf twee belangrijke elementen van het begrip kwaliteit.
2. Wat is bepalend voor een sterke ketting?
3. Wanneer bereik je bij onderhoud en restauratie een sterke ketting en een goed resultaat?
4. Waarvoor is een Beoordelingsrichtlijn bedoeld?
5. Wie beheert de kwaliteitsregelingen voor onderhoud en restauratie?
6. Op welk document zijn onze uitgangspunten voor het omgaan met monumenten gebaseerd?
7. Omschrijf kort de kern van restauratie-ethiek.
8. Noem de eisen waaraan een ingreep (onderhoud en restauratie) moet voldoen?
9. Wat versta je onder het begrip 'reversibiliteit'?
10. Omschrijf de voorkeursvolgorde als je onderdelen van monumentale waarde moet onderhouden of restaureren.
11. Wanneer mag je overgaan tot het vernieuwen van een monumentaal onderdeel?

2.2 Uitvoeringsrichtlijnen (URL-en)

12. Waarom is hoofdstuk 3 van elke URL het belangrijkste hoofdstuk?
13. Wat is het doel van tabel Restauratiecategorieën in elke Uitvoeringsrichtlijn?

2.3 Toepassing URL-en in het bouwproces

14. Wat is het vertrekpunt bij het toepassen van de Uitvoeringsrichtlijnen?
.....
15. Benoem het verschil tussen de URL Historisch timmerwerk en de URL Historische houtconstructies.
.....
16. Wanneer mag aangetast hout met toxische stoffen worden behandeld?
.....
18. Is er verschil tussen een hoofdaannemer en een onderaannemer als deze historische metselwerk restaureert?
.....
19. Welke werkzaamheden worden van de URL Historisch metselwerk uitgesloten?
.....
20. Wat is het uitgangspunt bij het toepassen van de URL Historisch pannendak?
.....